

A permite ca chipul nostru să fie „clonat electronic” și înregimentat în cip-uri, iar apoi manipulat după bunul plac al cuiiva, înseamnă a „amaneta” ceea ce nu ne aparține și a reduce identitatea noastră iconică, care este unicat, la un număr într-o bucată de plastic.

Aceasta este ca și când ai folosi o icoană ca placă video, sau hard disc... Din punct de vedere moral este un sacrilegiu, sau cel puțin o desacralizare, întrucât se petrece o coborâre a dimensiunii spirituale, respectiv a chipului iconic uman, într-o folosință strict materială și terestră. Or, chipul nostru aparține arhetipului divin, adică lui Dumnezeu.

Deci cip-urile biometrice, în acest context, contravin învățăturii biblice și patristice despre antropologia creștină, întrucât reduc, circumscriu, deci mărginesc chipul/icoana ființei umane la o simplă tehnologie și suport electronic de emițătoare și implanturi.

6. Propuneri și perspective

Lăsând la o parte orice panică și tulburare, care nu fac cinste creștinilor, refuzul în masă al unor experimente pe care Guvernul României le aplică în serie ar trebui să ne pună pe gânduri și să ne întrebăm dacă ne mai simțim, sau mai suntem considerați și tratați ca persoane umane, ori ca o simplă mărfă, pe care se poate pune o etichetă, cip-uri etc.

Nimeni din Guvern, nu s-a gândit să supună această temă dezbaterii publice, ca o problemă de etică cetățenească sau de etică biometrică a tehnologiei moderne, așa cum s-ar cuveni unei țări democratice, la care se pare că suntem doar figuranți.

Propun ca implementarea privind cip-urilor biometrice să fie amânată, până ce această problemă va fi dezbătută public.

Sf. Sinod al BOR să inițieze toate demersurile legale pe lângă organismele responsabile, pentru a nuanța legile privind pașapoartele și alte documente personale, în raport cu convingerile științifice, religioase sau morale ale cetățenilor.

Până atunci să se respecte legislația actuală, privind noile cărți de identitate, respectiv Ordinul 1190 din 31 iulie 2001 al Ministerului de Interne, care menționează că „persoanele care refuză cartea de identitate din motive religioase” primesc buletine de tip vechi. La fel, HG 978/2006 privind fotografiile de pașaport, care dă posibilitatea personalului monahal ca „fotografia să poată fi realizată cu capul acoperit, din motive religioase”.

Prin opoziția fiecăruia, prin trezirea unei solidarități de conștiință creștină la nivel național, putem cere legiuitorului să abroge noile legi din domeniul actelor electronice de identitate, sau să le aplice diferențiat, fără ca aceasta să conducă la un regim discriminatoriu din punct de vedere politic, economic sau al serviciilor sociale.

Personal cred că introducerea cip-urilor este neconstituțională și antidemocratică, întrucât nu s-a realizat prin dezbateri publice națională și încalcă flagrant „drepturile omului” prevăzute în Constituția României și în alte legi internaționale.

Am convingerea că Sf. Sinod va interveni la forurile legislative în acest sens, pentru a liniști problemele de conștiință ale credincioșilor BOR, și va demara conceperea unei doctrine sociale, care să reglementeze moral relația Bisericii cu lumea la toate nivelurile. După părerea mea, aceasta ar pune capăt oricăror speculații, precum și unor substituiri și intervenții singulare, referitoare la cip-urile biometrice și nu numai, care apar pe alocuri în cuprinsul Patriarhiei Ortodoxe Române.

Pr. Prof. Dr. Mihai Valică

Universitatea "Al. I. Cuza", Iași, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”
21 ianuarie 2009, la pomenirea Sfinților Mucenici Maxim Mărturisitorul și Neofit

România – un posibil loc de început al pecetluirii apocaliptice?

**Studiu realizat de Pr. Prof. Dr. Mihai Valică
cu binecuvântarea I.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei**

Din ianuarie 2009 a început în România, cu o grabă suspectă și tacită, eliberarea de pașapoarte și permise de conducere cu cip RFID, fără ca cineva să cunoască în detaliu datele stocate pe cip. În vederea aderării fără rezerve la spațiul Schengen, prevăzută pentru 2011, și executând cu multă râvnă și acrivie directivele UE, România extinde procedeele și la alte documente personale, cum ar fi: actul de identitate, cardul de sănătate, precum și alte documente de călătorie.

Pe fondul acestei acțiuni, Părintele Justin Pârnu a dat un comunicat, care a creat anumite controverse, contestații și reacții.

Cu binecuvântarea ÎPS Teofan, prezint mai jos părerea mea referitoare la problema ridicată de Părintele Justin, întrucât sunt doctor în Teologie Socială Aplicată, disciplină care reglementează moral relația Bisericii cu lumea, și cadru didactic universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, specializarea *Biserica azi. Istorie și actualitate*.

1. Sinteza psiho-teologică a comunicatului Părintelui Justin Pârnu din data de 14.01.2009

a. Îndemnat de glasul conștiinței și curăția inimii, Părintele Justin atenționează cu duh profetic, de pericolele unui posibil început de însemnare cu numărul fiarei apocaliptice 666 și consideră planul național de introducere a cipurilor biometrice pentru buletin și pașaport ca o vreme „premergătoare acestei profeții”, deci nu derularea însăși a profeției.

b. Nu acțiunea cipurile biometrice în sine este egală cu pecetluirea, ci aceasta reprezintă doar un început și „o capcană a vrăjmașului”. E posibil ca ulterior aceste date să fie folosite pentru trecerea la acțiunea propriu-zisă, iar o dată începută, să pregătească pas cu pas, psihologic-aperceptiv și mental, acțiunea finală: pecetluirea.

c. În acest context, Părintele Justin îi îndeamnă pe credincioși să fie vigilenți și, dacă e nevoie, chiar jertfelnici: să primească martirajul, dacă vor fi forțați să primească „inofensivă” acțiune, adică acceptarea cipurilor biometrice pentru buletine și pașapoarte.

d. Recunoaște că nu este de datoria sa să facă această atenționare, ci ar fi fost de datoria „arhipăstorilor, mai marii acestei Biserici”, însă din cauză că ei nu iau atitudine, sau nu consideră acest lucru un pericol, se substituie acestora și, din dragoste pentru neam și Biserică, trage un semnal de alarmă, considerând ca acest „proiect le răpește de fapt oamenilor libertatea” și ar grăbi și chiar ar ușura ulterior procesul de pecetluire.

e. Cuvintele: „Este vremea muceniei! Luptați până la capăt! Nu vă temeți!” vor să marcheze acest lucru și vor să spună că dacă acum, când acțiunea este abia la început, creștinii nu vor fi capabili de jertfă și împotrivire, mai târziu va fi și mai greu.

f. Dacă această acțiune nu ar fi fost proorocită cu 2000 de ani în urmă de Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, demersul pe care guvernării, cu știință sau neștiință, îl fac prin acest proiect nu ar fi fost pus sub semnul întrebării sau al contestării, ci nebăgat în seamă, sau poate chiar considerat un lucru benefic. Însă dacă luăm în serios Sf. Scriptură, și în special proorocia din *Apocalipsă* 13, atunci, după părerea mea, demersul Părintelui Justin este justificat teologic, responsabil și profetic, întrucât există multe date comune între acțiunea introducerii cip-urilor biometrice și atenționarea profetică din *Apocalipsă*.

2. Legislația națională, internațională și europeană referitoare la cip-urile biometrice

a. Regulamentului Consiliului Europei nr. 2.252/2004 dă recomandări și detalii tehnice privind cip-urile biometrice, însă nici o țară din lume nu s-a grăbit să le implementeze cu atâta acrivie tehnică și obediență. România este prima țară-pilot-cobai de pe planetă cu un asemenea proiect experimental, iar guvernarea trecută a reglementat aceasta prin: OGU 94/2008, HG 1566/2008, OG 207 din 04/12/2008.

b. Acțiunea cip-urilor biometrice a „început în pas de marș” în județul Ilfov, de la 1 ianuarie, iar până în iunie 2009 se urmărește extinderea sistemului informațional biometric în toată țara.

c. Din decembrie 2008 a început în România emiterea unui nou model de permis auto de tip card, care conține de asemenea un cip electronic pe bază de cod de bare. Cip-ul conține date personale uzuale, date medicale, istoricul bolilor, contravenții rutiere etc. Acțiunea a început fără o bază legislativă și fără o promovare corespunzătoare prin mass-media.

d. Pentru 1 ianuarie 2011 este programată introducerea noilor cărți electronice de identitate cu cip. Platforma-pilot-cobai informațional va fi implementată în județul Caraș-Severin, de unde se va extinde proiectul și în celelalte județe. Informațiile sunt memorate pe 2 suporturi: banda optică și circuit integrat de tip smartcard (cip). Datele înscrise nu pot fi șterse, ci se poate doar adăuga la ele informații, iar această acțiune o poate face nu numai Ministerul Internelor, ci și cel al Comunicațiilor! Există așadar un drept discreționar asupra naturii și cantității informațiilor înscrise, întrucât nu este reglementat cine are dreptul să înscrie, care sunt criteriile de selecție a ceea ce trebuie înscris și cea ar putea afecta imaginea sau confortul psihic al persoanei în cauză etc.

e. Abuzurile se extind și mai aberant prin legea 298 din 21 nov. 2008, care obligă pe furnizorii de servicii de comunicații electronice să păstreze orice convorbire telefonică, orice sms sau e-mail pe ultimile 6 luni și să le pună la dispoziție, la solicitarea autorităților competente.

f. Îngrijorător este faptul că nici o lege sau normă națională, europeană sau internațională nu garantează discreția, securitatea absolută a datelor înscrise și nu prevede sancțiuni clare pentru cei ce le-ar utiliza în alte scopuri, sau ar comite erori tehnice sau neglijență în securizarea datelor.

g. Până în prezent doar Asociația Civic Media a semnalat și contestat abuzul acestor legi și încălcarea drepturilor omului, pe când unii membrii „justițiar” ai societății civile sunt preocupați mai departe și interesați obsesiv doar de scoaterea icoanelor din școli...

3. Scopul cip-urilor RFID

Anunțate deja de doi ani, pașapoartele biometrice conțin imaginea facială și amprentele deținătorului. Cerute de Statele Unite, pașapoartele vor fi emise în premieră de România, în ciuda faptului că unii experți, susțin că este nevoie de doar patru ore pentru a decifra informațiile de pe cip.

Cip-urile RFID sunt menite să înlocuiască codul de bare de pe produsele din magazine și să controleze „pozitiv” individul, cu intenția de a-l proteja și în scopul creșterii gradului de securitate al acestuia, însă nu s-au luat în seamă în mod real și pericolele și vulnerabilitatea sistemului. Componentele și alte operațiuni electronice ale cipului biometric sunt deja mediatizate și se găsesc pe larg în literatura de specialitate.

3.1. Avantaje ale cip-urilor RFID

a. Din punct de vedere economic și comercial:

1. Ușurează, scurtează și eficientizează considerabil procesul de producție.

2. Datorită capacității de stocare a cip-urilor, se reduce timpul de cumpărare a produselor prin identificarea și livrarea rapidă a acestora și oferă posibilitatea refacerii stocurilor în timp util.

b. Din punct de vedere militar:

1. Servesc cu mare precizie atingerea obiectivelor militare, precum și a celor de spionaj.

c. Din punct de vedere al evidenței, identificării și ajutorului unei persoane în caz de urgență:

1. Introducerea cip-urilor în pașapoarte este considerată o măsură de siguranță în plus de către guvernele țărilor care le-au introdus deja parțial.

2. Conectarea la anumite baze de date publice naționale și internaționale oferă în câteva minute toate informațiile vitale despre persoana căreia i se scanează un document personal prevăzut cu cip RFID.

3.2. Dezavantaje ale cip-urilor RFID

1. Informațiile din memoria cipului pot fi citite de către orice cititor, nu doar de către cele specializate. Astfel, cu un simplu calculator performant, orice date, oricât de criptate ar părea, pot fi sparte într-un timp extrem de scurt (cel mult patru ore) și chiar falsificate.

2. Controlul total asupra cetățenilor. Se va ști în orice clipă unde sîntem, cu cine sîntem, tranzacțiile financiare, rutele de călătorie, timpul petrecut în anumite locuri și alte date, ce vor fi folosite după bunul plac al posesorilor acestor baze de date.

3. Cip-urile nu pot fi detectate de simțurile fiziologice sau percepția umană. Deci nu vor putea fi evitate.

4. Microcipurile implantate la animale au provocat cancer în aproximativ 10% din cazurile implanturilor. Țesutul cancerigen a apărut întotdeauna în jurul cipului RFID.

5. Cip-urile RFID sînt sensibile la anumite tipuri de radiații ori contactul cu surse încărcate cu electricitate.

6. Nu există inclusă în cip-uri opțiunea: *Nu colecta date statistice despre mine*.

7. Cel care va refuza cip-urile din varii motive, va fi lipsit de serviciile publice, care cer o identificare la baza de date, generând astfel o izolare și înstrăinare socială. Deci persoanele fără cip nu există.

8. Cip-urile sunt o sursă de informație gratuită pusă la dispoziție pentru serviciile de spionaj la toate nivelurile, iar date personale pot fi deturate în diferite scopuri sau făcute publice fie din neglijență, fie intenționat.

9. Cip-urile biometrice pot avea avantaje pe termen scurt, dar pe termen lung pot fi un pericol real. Ele compromit metodele existente de securitate pe baza celor 2 elemente introduse, folosind presupunerea că ele nu sunt accesibile publicului, nici măcar în mod criptat. De exemplu, dacă ai o bază de date cu amprente și pentru a intra în sistem este nevoie de amprenta unei persoane, nu trebuie să fie persoana acolo, poți să iei din baza de date a poliției amprenta ei. În mod paradoxal, cip-urile biometrice diminuează siguranța unei țări. Ele permit accesul pe baza pașaportului altcuiva, fără a fi nevoie ca el să fie de față. Nu te mai verifică nimeni fizic, totul se bazează pe sistem. De aceea, expunerea informațiilor digitale ale românilor discreționar și fără nici un discernământ reprezintă o acțiune fie inconștientă și ireponsabilă, fie de trădare a propriilor cetățeni.

10. Serviciul 112 permite găsirea locației telefonului. Oricând te poate localiza fără să apelezi, numai datorită faptului că telefonul primește semnal. Același lucru se poate extinde la cip-urile RFID.

11. Evidența strictă a vieții personale la toate nivelurile elimină șansa de a repara o neglijență, o greșeală sau o neputință de plată, de exemplu față de o bancă. Cazul americanilor cu dosar financiar. Dacă uiți să faci o plată, ești catalogat ca rău platnic toată viața. Nu mai primești un împrumut, niciodată.

12. Monitorizarea prin satelit pe baza identificării faciale reprezintă o amenințare la propria viață, dacă luăm în considerație ghidarea rachetelor antipersoană prin satelit. O eventuală lovitură de stat omoară orice persoană cu ajutorul rachetelor ghidate după recunoaștere facială. Tehnic acest lucru este deja posibil. Deci cip-ul biometric poate servi și la terorism, ucideri și crimă organizată.

13. Autentificarea biometrică se poate realiza și atunci când persoana deținătoare a documentelor biometrice este moartă: este nevoie doar de mâna sa, sau de un ochi, pentru a intra într-un sistem. Astfel banii din cont, sau alte acțiuni financiare sau administrative, care necesită informații biometrice, se pot obține doar dacă ai cadavrul. Deci *pericolul cip-urilor biometrice se prelungește chiar și atunci când omul este fără viață*.

4. Opoziții și atitudini contra cip-urilor biometrice în lume

Luând în considerație aspectele de mai sus, precum și din motive de etică civică sau etică a tehnologiei biometrice, unele instituții, persoane sau asociații religioase, civice sau profesionale se opun vehement, cum ar fi: unii americani, sârbii, grecii, scoțienii, alte țări occidentale, piloții britanici etc.

Introducerea cip-urilor este, fără îndoială, un scandal. „În toate aceste cazuri revolta nu trebuie privită ca o reacție provenită pe fondul unui fanatism religios, așa cum încearcă să o sucească unele glasuri din presă, ci, mai întii de toate, ca o reacție de apărare împotriva unei înregimentări forțate într-un sistem de supraveghere suspect”.

5. Omul redus de la *imago Dei* la un simplu număr sau cip electronic

Dacă se respinge din motive de bioetică clonarea biologică, de ce nu s-ar respinge din aceleași considerente și „clonarea electronică biometrică”, având ca motivație teologică învățătura Bisericii Ortodoxe despre antropologie.

Imago Dei în om după Sfinții Părinți este unitară atunci când exclude orice concepție substanțialistă despre „chip”, care constă în mod funcțional, practic, în manifestarea vieții sale spirituale, ca nevoie primordială și centrală. Primatul vieții spirituale activează aspirația ființei noastre umane spre absolut, spre arhetipul ei divin (Origen), spre Dumnezeu.

Prin „Harul lui Hristos, prin dragostea lui Dumnezeu Tatăl și prin împărtășirea Sfântului Duh”, omul reunește, în ipostasul său creat, divinul și umanul, după chipul lui Hristos, adică „chipul Celui ceresc”, ajunge „la măsura vârstei plinătății lui Hristos” și astfel devine Dumnezeu prin har. În acest sens spune Sfântul Vasile cel Mare că „omul este o făptură care a primit poruncă să devină Dumnezeu”, adică „chip al Chipului” – *eikon Eikonos*.

Deci omul are un destin hristologic, întrucât originea (*αρχή*) lui este în Hristos, Care este Chipul, icoana lui Dumnezeu. Omul real „s-a născut atunci când Hristos a intrat în viață și s-a născut”, iar ziua nașterii lui Hristos „este zi de naștere a umanității”. Omul este alcătuit teologic, iar chipul său are o valoare teologică, hristică, și nu îl putem amana sau împrumuta, sau permite să fie folosit fără voia și libertatea noastră.

Valoarea ontologică a omului nu constă, sau nu se află în el însuși, înțeles în mod autonom, cum susțin teoriile materialiste, în suflet, minte, intelect, sau exclusiv în persoana omului, cum susțin sistemele filozofice contemporane, ci în Arhetipul lui. De vreme ce omul este o icoană, existența lui reală nu e determinată de elementul creat din care este făcută icoana, sau din voia lui liberă, ci de Arhetipul (Modelul) ei necreat. Omul este înțeles astfel de Părinții Bisericii “în mod ontologic numai ca ființă teologică. Ontologia lui este icoanică”.